

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:

Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Politikai cikkek és az ifjuság.

— augusztus 13.

(gr.) Gróf Andrássy Gyula „A parlamentáris kormányzat”-ról értekeznek a „Budapesti Hírlap”-ban. Más helyen ösmerteljük, ezuttal más kérdést kapcsolunk Andrássy gróf fejtegetéseinek már tegnap megjelent első közleményéhez.

Politikai helyzetünk szerencsétlen volta ugyanis tartalmaz némi szerencsét; a nemzeti tudat fölébresztésén kívül azt, hogy a nemzet legkiválóbb elméi sikra szállanak s oly nagy szabásu egyéniségek, mint Andrássy és Apponyi grófok, tollat ragadnak, tanulmányokat bocsátanak ki a nemzet igazainak védelmére, azokban pedig a stílusnak, az érvelésnek, a történelmi, a közjogi, jogbölcseleti, politikai és egyéb szakmabeli tudásnak oly fényes kincseit tárják elénk, hogy már ez által is fölemelték, magasabb eszmekörbe helyezték az ilyesmitől régóta elszakított közönséget.

Szeretnénk már most értesülést szerezni az iránt, hogy a tanári testületek, kivált az akadémiai tanár urak, gondoskodnak-e a felől, hogy az eszméleti érték eme nagy garmadája ne surranjon el a főiskolák előtt megállapodás nélkül, mint a hogy az alvó fejedelmek vonatai siklanak tova az állomásokon? De sőt nyujtanak-e módot az iránt, hogy az érettebb ifjuság tanulhasson, okulhasson, lelkesedhessék a felett, a mivel politikai irodalmunk, ezen megnyilatkozások révén gyarapodott? Olvassák-e az ifjak Andrássy és Apponyi hatalmas cikkeit, a melyek jelentősége megközelíti a Deák Ferenc híres husvétii cikkének jelentőségét? Az összehasonlítás kedvéért — persze — meg kell ösmertetni azokat a tentábol kelt bünököt, a Tisza és Lányi-féle Lustkandeliánákat is, amelyek ama fényes tornára okot szolgáltattak!

Főiskolánk egyik, különben igen tudós, igen kiváló és népszerű tanára, (nem tudom, hogy pontos-e értesülésünk?) azt a kérdést fejtegette volt a tanári katedrából, hogy vajon hasznos dolog-e, ha az ifjuság hírlapokat olvas? Arra az eredményre jutott, hogy az ifjuságnak nem szükséges, vagy — talán így mondta — káros a hírlapok olvasása.

Tökéletes igazat adunk abban a kitűnő tanárnak, ha az ifjuságot elzárja a felületes tudással, léha erkölcsi érzéssel, kozmopolita hazátlansággal, ifju lelket megmételvező vallástalansággal irrott, semmi értéket nem képviselő

sajtótól. Valóban így van, hogy sajtónk fenéig romlott. Mit olvassa például a magyar jogaszgyerek azt a sajtót, amelynek tollassi még magyarul sem tudnak, iskola-végzettségök az olvasó mögött marad, képességök egy kis rutin szerzéséig és a szenzációk fel-fuvásáig ha terjed.

De vajon nem öntjük-e ki a gyermekemet a mosdóval, ha a jelenleg vezérszerepet vivő magyar hírlapi sajtó 2-3 igazán komoly lapját — több aligha van — sem adjuk a kezébe? Ha olyan csodálatos szellemi lovagjátékra sem figyelmeztetjük, amelyeket éppen most vivnek a nemzet jelesei? Sőt inkább azt hisszük, hogyha az Apponyi, Andrássy tanulmányait, Bartha Miklós, Kaas Ivor báró és még két, vagy három publicistánk egy-egy markansabb cikkét olvastatjuk el velök, természetesen a kellő kritikával és úgy, hogy az egyiknek igazságait, a másiknak tudományos tartalmát, a harmadiknak talán csak stílusát és egyéni vonásait emeljük ki, akkor vontuk el igazán az ifjuságot a léha, a tisztességtelen, az alantjáró, egyszóval a bármi tekintetben mätelyes sajtó mohó olvasásától! Fölemeltük értelmi, erkölcsi és itt különösen széptani érzékét, jó izlésére kényes publikummá neveltük, amely majd a maga arculatára formálja át a jövő sajtóját!

Tessék e felöl gondolkozni! Andrássy Gyula gróf legújabb cikke is igen erős támasztékát nyujtja felfogásunknak.

Politikai hírek.

— **Kristóffy és a románok.** Most már bizonyos, hogy a „békéltető” kormány Magyarország minden veszélyes ellenségének föllázítását tűzte ki feladatául. Kristóffy az általános választói jog kérdésében beszélgetést folytatván egy budapesti román lap szerkesztőjével, a válság anyagába dobott ügyet akként értelmezte, hogy kívánatos, hogy mentöl több nemzetiségi képviselő kerüljön be a parlamentbe. És midőn román atyánkfia amiatt aggodalmaskodott, hogy a választói jog kiterjesztésének az értelmi cenzushoz való kötése hátrányos lesz a nemzetiségekre, oda nyilatkozott, hogy amennyiben a választói jog az irni és olvasni tudáshoz lesz kötve, az a saját anyanyelvén való irni és olvasni tudásra értendő. Vagyis az nem baj, ha valaki magyarul egy árva betűt sem tudhatótul, oláhul, szerbül, németül stb. ir és olvas: akkor választó lehet. A belügyminiszter ur végezetül megnyugtatta a szerkesztőt, hogy egész nyugodtan mozgalmat indíthatnak az itt elmondottak alapján, a hatóságok részéről semmi bántódásuk sem lesz.

A nagy válság.

— augusztus 13.

Alig van valami feljegyezni való a tegnapi napról. A félhivatalos könyvatosok folytatják félrevezető írásaikat, a melyeknek főcéljuk a koalíció kebelében lévő békét megbontani.

A tegnapi eseményekről a következő tudósításokat kaptuk:

Lányi Bertalan igazságügyminiszter tegnap hivatalból megsemmisítette az aradi ügyvédi kamara határozatát, melyet az ő leiratára hozott.

A politikai helyzetben e hó 20-ika tájáig most szünet áll be, mert addig se a koalíción, se a szabadelpárton nem lesz esemény.

A koalíció elnöke e hónap végén jön Budapestre és az előtt a vezérő bizottság semmiesetre sem ülésezik.

A szabadelpárt konferenciáját megelőzi az intéző bizottság ülése, e hó 21 vagy 22-én lesz.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök a lipótszentmiklósi mandátumot ányujtva a küldöttség üdvözlésére Lányi igazságügyminiszterhez címzett következő táviratban válaszolt: Baló Lajos, Vitális Péter és Mikó Péter a mandátumot ányujtó küldöttség tagjai kegyesek voltak ez alkalomból táviratilag üdvözölni. Kérlek, kegyeskedjél nekik nevemben legőszintébb, legmelegebb hálás köszönetemet ezen szives figyelmükért, de főleg azon hazafias buzgólkodásukért átadni, melylyel a magyar állameszmét megválasztásod által súlyos körülmények között diadalra vinni segítették. Fejérváry.

Tegnap délelőtt fél tizenegy órakor Bihar honvédelmi miniszter Lányi miniszterhez hajtattott, hol bizalmas tanácskozásra ültek össze. A tanácskozásról semminemű kommuniké kiadását nem tartották szükségesnek.

Pestvármegye hatvanötös bizottsága, a melyet az ellentállás szervezésére küldték ki, legutóbbi ülésén elhatározta, hogy Benicky alispán az ország valamennyi alispánját értekezletre hívja össze. Az alispánok értekezlete e hónap 16-án lesz és a törvényhatóságok ellentállásainak egyöntetű megállapításával fog foglalkozni.

Budapestről jelenti tudósítónk: A belügyminiszter tegnap újabb megsemmisítést eszközölt. Nógrád vármegye törvényhatóságának alkormányvédő határozatát semmisítette meg. A legújabb „intézkedés” azonban eltér az edigiétől, a mennyiben itt a belügyér világosan kijelenti, hogy a katonai behívójegyek el nem fogadását és nem kézbesítését a bujtogatás büntetlenségéig minősíti és fogja megtorolni.

A belügyminiszter hiába fenyegetőzik, mégis csak törvényhatósági határozat lesz a megsemmisítés dacára is. A derék nógrádmegyei tisztviselők az alkotmányt tartják legelsőknek s aztán a hazafiainak belügynök intézkedését semminek.

Kossuth Ferenc tegnap Bécsbe érkezett. A vasútnál újságírók várták Kossuthot, a ki a hozzája intézett kérdésekre így nyilatkozott:

— Én a mit tudok azt nem mondhatom meg. Amit megmondhatnék abból a mit tudok, benne van a vezérbizottságnak Kristóffy álláspontjára adott válaszában.

Általános meglepetést kelt, hogy Fejérvári Géza, dacára, hogy csak e hó 16-ra várták Budapestre, tegnap hirtelen Bécsben termett és este folytatta útját Budapestre. A miniszterelnök váratlan megjelenését a Neue Freie Presse tegnap esti száma azzal magyarázza, hogy Fejérváryt a vezérbizottság tegnapi határozata készítette az elutazásra, mert a határozat tulságosan kiéleltette a kormány és a koalíció közötti ellentéteket.

Gróf Andrássy Gyula cikke.

— augusztus 13.

Gróf Andrássy Gyula újabb cikksorozatát indított a „Budapesti Hírlapban” ban. Ezuttal „A parlamentáris kormányzat”ról értekezik. Első cikkében lesújtó érveléssel állítja helyre azokat a ferdtéseket, melyekben Lányi miniszter az angol parlamentáris musra való hivatkozással igyekszik a mi exlexünket igazolni. Azután érdekes adatokkal mutatja ki, hogy az 1848 iki törvényhozás mindkét háza ugy alkotta meg az idevágó törvényt, hogy a kormánynak „kötelessége lemondani a Ház kifejezett bizalmatlansága esetében.” Cikke harmadik részében a nagy tudású főrangú író erősen hangsúlyozza, hogy az 1848. évi III. törvénynek megfelelő biztosítéka a vád alá helyezése.

Dal.

— Heine. —

Más, hogyha jó a pillanat,
A mely bucsura int
Egy kiesi kacót szerongat
És sir szokás szerint.

Nem sirtam én, bár szívemet
Bú tépte meg nagyon;
A könyeim a távolban
Peregtek, angyalom.

Balassa Sándor.

Vendégünk van!

(Humoros elbeszélés.)

Soha nagyobb ur nem voltam s talán nem is leszek soha, mint most a szabadságos időm alatt itthon, de, mint különösképpen tegnap. Anyám, mióta haza jöttem, nem lel alkalmas helyet, ahova ültessen; nővéreim mindig kedvemben járnak, apám is első helyen említi a család többi tagjai között. — Sőt a hátam mögött azt a néhány szót is megkockáztatják, hogy: „a jogász fiam a család koronája!”

És mégis tegnap amikor anyám kedvenc ételimeit főzte, nővéreim kedvenc tézstáimat készítettek, apám egyiptomi cigaret-

Tisza cikkei a tomboló tehetlenség megtevesztő szándékát árulják el, Andrássy Gyula gróf higgadt és meggyőzős, a hol kell, szörnyű hatalommal lesújtó érvelése a világos igazság erejével hat reánk. Tisza bont és zavar, Andrássy mindent napnál világosabban derít fel. Ez a kettő különbsége.

Néhány részletet igtatunk ide a műből, a melyek a legmegragadóbbak közül valók.

„Nem azért köteles a magyar miniszter a parlamentárizmust tisztelőben tartani, mert erre az angol miniszter köteles s mi az angol jogállapotot átvettük, hanem azért, mert a magyar törvény az angol gyakorlatnak megfelelő kormányzást kötelezően előírta. A parlamentáris kormányforma nálunk akkor is kötelező lenne, ha Angliában nem volna kötelező. De nagyon meg lehet néni elégedve, ha nálunk a parlamentárizmus annyira ki volna kényszeríthető, mint Angliában.”

„A mai eseményeket annak tulajdonítom, hogy megtörtént nálunk az, a mi Angliában évszázadok óta nem fordult elő: magunk mondjuk a királynak, hogy törvényszegés nélkül tullehet magát az alkotmány szabályain, mert azok csak konvenciók. A király az ország érdekében levőnek tartja a hadsereg mai állapotát föntartani, ha tehát nyegtekinéllyű, nagy tudású magyar államférfiak azt mondják neki hogy törvényt nem sért, ha a parlament akarata ellen kormányozza az országot s remélhető, hogy ezzel a kivétel, de törvényes eszközzel célt ér, nem lehet azon csodálkozni, hogy e kísérlethez folyamodott.”

„Dicey rámutat arra, hogy azokat az egyszerű konvenciókat, „még a legvakmerőbb kalandor” is kénytelen tisztelőben tartani. Mondaná csak ezt is Lányi, akkor hamar megegyeznénk s nem törekednék a parlamentárizmus jogi alapját föltalálni, hisz csak az fontos, hogy „a legvakmerőbb kalandor” ne bántassa létünk palládiumát.”

Utazás egy párt körül.

— augusztus 13.

A politikai kalendárium a legközelebbi jövőre két fontos dátumot, két kritikus napot jelez.

Az egyik, — és pedig a későbbi, — a szeptember 15-iki dátum. Ezt a napot már

* Értsd az angol parlamenti élet alapjául szolgáló meggyezéseket.

tákkal lepott meg, éreztem magam a legbitványabb, legszerencsétlenebb embernek a világon. Ez a rettenetes érzés, ez a gyötrődés, ezer szerencse, csak néhány órát és egy éjjelt rabolt el rövid uraságom idejéből. (Mert hisz mi az a két hónapi szabadság!?) Mint az effele nagy urhoz méltó, délu tánonként kísértáram a folyó partjára, ábrándozni, a fülemile csatogását hallgatni, elmerülni s együtt érezni a vad gerle turbékolásával, kacintani s leereszkedni a nap barnított pirosképi pórlányokhoz. — Mind ezek igen kedves dolgok; kultiváltam is, már másfél hónapja, mikor ez az alábbi, igazán ravasz eset, megeseit velem.

Este nyolc óra lehetett, mikor a falusi üde esti levegőt szív. kalapomat levéve, rátelem a kezem az utca sjtó kilincsére. A kalapom kiesett a kezemből. Amikor utána nyultam kis hujja volt, hogy be nem estem. Különbén már a sötét alatt fogtam a kezem fejem egy kis nemes házi állatot, ami nem jelent egyebet, minthogy levelet, vagy vendéget kapok.

S így a csaknem beesést omennek minősítettem.

Alig tettem pár lépést, nővéreim mind futnak elébem és mintegy chorusban kiáltják felém:

— Vendégünk van! téged keres!

— Kicsoda? kérdem,

— Tehozzád jött, téged keres, azt hisz szük megfogeaz lepódni!

régen, — június 21, a parlament elnapolász óta, — ott látjuk a politikai kalendáriumban, rejtelmesen, fenyegetően és titokzatosan. Mi fog ezen a napon történni? Zivatar lesz-e villámlással, avagy a béke napja ragyog fel? Mennydörgős lesz-e, avagy turbékolás? Ki tudja ezt ma; vagy csak ki sejtí is ezt?

Senki! Az állami élet legmagasabb tényezője: a korona sem tudhatja, mert az események kiszámíthatlan alakulása esetleg olyan irányt vehet, amely minden tervet, — ha ugyan van, — minden számítást — ha ugyan van — kiforgathat, megdönthet, megváltoztathat.

Hagyjuk meg tehát a szeptember 15-két a maga rejtelmességében, titokzatosságában és ne szaporítsuk a meddő kombinációkat.

Nézzük azonban e helyett a másik, — a közelebbi, — dátumot: augusztus 23-kát.

A szabadelvűpárt léte, vagy nem léte fölött dönt ez a nap.

„Lenni, vagy nem lenni? Ez itt a kérdés!” mondja a töprengő dán királyfi: Hamlet, amidőn villogó tőrrel kezében elmondja híres monológját a lét vagy nemlétről.

A szabadelvűpártnak ezidőszertinti „állományát” kitevő — fogyó, de nem szaporodó — százharminc tagja egy-egy kis Hamlet.

Szinte magam előtt látom a politikának e kis Hamletjeit, a mint tépelődve járnak hegyen-völgyön, erdőn mezőn és gondterhesen, gyötrődve, kínos vergődéssel mondogatják: „Lenni, vagy nem lenni!”

Meghalni — és aludni: ah, aludni!
S almodni tán: — ez ám a bökkenő;
Mert, hogy mily álmod hoz ránk a halál,
Ha már leráztunk minden földi nyugót:
Ez visszatart. Ez a fontolgatás
Ad hosszú lételet minden szenvedésnek!

Igy tépelődnek, fontolgatnak az enyészetnek szánt párt tagjai és közben nézik... Mit? — Talán az égi jeleket... Bécs felett!

Kissé megütöközve kérdém:
— Férfi, nő?
— Lány, — felelték ők összenézve. —
Lány engemet keres! nem lehet rossz, —
gondolkoztam még mindig azon szent helyen nővéreimtől körüláncolva.
— Helybeli vagy vidéki?
— Vidéki, budapesti, vidéki! volt a válasz mintha zavartak volna. Hanem erre már azt sem tudtam fiu vagyok-e vagy lány. Csakugy inogtak lábaim. Engemet lány keres. Budapestről... Tyú a kutya dicsőségét! ennek fele se tréfa!
— Tehát megtette, amit ígért! mondtam magamon kívül.
— Mit tett meg? kérdezték egyszerre.
— Semmit. Hol van Ó?
Fáradt szegény a gyaloglástól lefeküdt, holnap majd beszélhetsz vele.
— Igen a halállal, — gondoltam, de nem ő volt.

Azzal a karjokba csimpaszkodva, mint egy agyonlött nyulat vonszoltak be az asztalhoz vacsorálni. Utközben mégis valahogy rendbe szedtem magam. A szokásos üdvözlés után asztalhoz ültem. A szokásos üdvözlésből azeaban elmaradt anyá n csókja. Szent Isten! mi lesz velem. Apám nem is nézett rám, mindig evett, nővéreimék pedig rám-rám néztek, majd össze, és hallgattak.
Látszólag nyugodtságot színleltem, tényleg azonban sem enni, sem inni nem tudtam.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— aug. 13.

Hamletet lapozgatom. Egyszerre csak a temetői jelenet következő soraira bukkanok:

Hamlet: Meddig bírja ki az ember rothadás nélkül?

Első sirásó: Hát bizony, ha már a halála előtt meg nem rothadt — eláll nyolc esztendeig, cserzővarga kilencig biztosan! . . .

Valjon a régóta rothadó Tiszaigárda bőre nincs kicserevezve?

I. Napóleonnól már csakugyan el lehet mondani, hogy keserves volt életének a vége. Nem bánta, kiállta, sőt ezzel az aranytanácsal szolgál az öngyilkosságra hajló gyáva lelkeknek:

— Ha a jelenben csupa keserűség is az élet — ugymond — ki lehet bizonyos arról, hogy a jövőben is az lesz. Lehetetlen azt előre látni, hogy a kinek az élete mostanig csupa teher, örökké az lesz és ezért voltaképpen döresség a jelen keserűségért feláldozni a talán boldog jövődöt.

Látván némely véreink alávalóságát, meg kell becsülnünk ellenfeleink nemes gondolkodását. Báró Kaas Ivor közli a „Magyarország”-ban a következő leleplezést:

Stodolát (Lányi hazátlannak Liptó-Szent-Miklóson volt nemzetiségi ellenjelöltjé) e szerint arra szólították fel, hogy a „mint a magyarok ellensége, kinek tót hivatalos nyelv kell és nem magyar vezényszó, segítse a császári kirendeltséget azzal, hogy Lányit meg ne buktassa, ha pedig félrevonul, kap pénzt. háromszor annvit, mint amennyit képviselői fizetése négy esztendő alatt kitesz, megkímél minden költséget és méltóságos ur lesz. Fölterjeszti őt Kristóffy és Fejérváry udvari tanácsosi címre, erről izenete, sőt levele van Stodolának. A pénzt is, kitüntetést is visszautasította és — megbukott!”

Egy falat csirke le nem ment a torkomon. Megvettem az egyiptomiakat (cigaretákat). A székem kísértetiesen nyikorgott, néha meg síróan. Rólam pedig nagy cseppekben hullott a veríték.

— Csak szólna legalább valaki — így gondoltam, hadd lenne meg aminék lenni kell . . . Végre megtörtém a csendet:

— De nagy hőség van!

Apám rám, azután a cselédre nézett, majd oda szólt neki:

— Hozz fel egy üveg piros bort!

Rejtettő! apám sem én (ha együtt vacsoráztunk) nem ittunk soha még bort, éppen meg piros bort. Felhozzák a bort, a poharakat, apám tölt s felém nyújt egy pohárral:

— Vendéged egészségére fiam!

— Egészség — — — — — tovább nem tudtam mondani s kiürítettem a keserű poharat.

Igy ment ez még az üveg borból tartott. Ittam a vendégem egészségére, miközben a pokol legtüzebb torkába szántam őt.

— Mindent bevallok — gondoltam. De hogy kezdjem? Szerencsére aludni tértünk. De én le sem feküdtem, virrasztottam, gondolkodtam, ha egy percre elaludtam, vitriolos üvegekkel álmodtam. Szent Isten még most is borsózik a hátam tőle! Felálltam asztalomtól a szekrényhez mentem s kiakasztottam belőle a szalon ruhámat s levettem a falról revolveremet.

Tisztelet érte Stodolának. Nem akart oly áron képviselő lenni, mint a mily áron vették meg Lányit és társait — miniszterekül.

A vád alá helyezés veszedelmesen közeledik, miniszter urak!

NAPI HIREK.

Gyilkos udvarló.

— augusztus 13.

Tegnap este ugy tíz óra tájban a Széchényi utcában gyilkosság történt. Egy szerencsétlen fiatalember önvédelmében agyonlőtte egyik támadóját, a ki szerelme barátjának akart segídezni abban, hogy őt elverje. A gyilkos Bőr László városi napidíjas, a ki a vásárfelügyelőséghez volt beosztva. Az áldozat Törő Imre lakatos legény, a ki még az éjjel belehalt sebeibe.

Az eset részletei a következők:

Nagy István iparossegéd régóta viszonyt folytatott egy Szabó Mari eszinos szobalánnyal. Sokáig turbéoltak együtt, de egy napon Nagy észrevette, hogy a leány elhidegült tőle. Kérte az okot, hogy miért, de nem tudta megfejtetni, míg tegnap este a véletlen meg nem magyarázta.

Nagy ugyanis Törő Imre barátjával a Széchényi utcán sétáltak, a mikor az egyik melléktárcából előtűnt lépdelt Mari és Bőr László. Ez a kínos látványosság sötét gondolatot érelt Nagyban s rábeszélte Törő Imrét, hogy verjék meg ugy Marit, mint az udvarlót, Bőr Lászlót. A terv kiviteléhez is hozzáfogtak. A Széchényi utca fát körülvevő kerítésekben kirángattak egy egy léceet s utána mentek a szerelmes párnak.

Éppen ütésre emelték fel a husángokat, a mikor Bőr László ezt észre vette és revolvert rántva, lőtt. A golyó Törő Imrét találta, a ki megtántorodott és elterült a földön.

A golyó az ütőerét találta s alig két óra múlva, hogy a kórházba szállították meghalt.

A gyilkos udvarlót a rendőrség letartóztatta.

Lázás izgatottsággal öltöztem fel, fehér nyakkendőt kötöttem a nyakamba. Elővettem a revolverem . . .

— Ah ez nem nekem való!

Leültem s gondolkodtam. Kis szobám ajtaja a hálószobám felé nyílt, itt nem mehettek ki. A nap már besütött ablakomon, a levegő fojtó volt bent. Ki kell mennem, s aki másztam az ablakon. A nagy eperfák alatt sétálgattam, mikor egyszer látom, hogy nővéreim már mind fent vannak, de engemet nem vettek észre.

— Ilus! Felkelt é már a vendég? hogy aludt szegény, küld ki megkínálom egy pohár friss tejjel! — mondja a Vili.

Megálltam és hallgatóztam tovább.

— Fenn van! mindjárt kihívom — azaz Ilus egy kis üres szobába ment.

Lélegzetem elállt; úgy vártam a viszontlátást az eperfa mögé rejtőzve. Egyszer csak buvik az ajtón kifelé egy kissé kopott ruházott, lisztes képű fiú, akivel egy pár héttel ezelőtt találkoztam az országúton, a mint kutyámmal vadászgattam.

— Csak nem ez a vendég — gondoltam csodálatos érzések közt, még mindig az eperfa mögött.

Látom Vili tejet ad neki, Ilus pedig vendégnek szólítgatja. Tehát ő vendég! En is tüstént magamhoz bemeztam az eperfa mögött.

Debreceni pereg.

— augusztus 13.

Ma történt a postán.

Vidékt ember nyit be. Utalványon érkezett pénzcsékjét szeretné felmarkolni:

— Van-e személy-azonosságát illető igazolványa? kérdi a postatiszt.

— Van instálom, felel az atyafi. Itt van a — lú pakszusom!

Trézi asszony táviratot kapott. A fia egy kis pénzmagot kérne tőle.

Felbontja Trézi néni a táviratot de vissza is adja a kihordónak.

— Nem érvényes az kérem alássan, mondja ő. Csalás van ebben a dologban. Mér-mer ez a teleg-rancs nem a fia írása!

Sok vidékről, való ember verődött össze a vásáron. (Némelyek hajbakaptak és aztán csakugyan össze is verődtek.)

Legkönnyebben ismerjük meg köztük az erdélyieket. Ha nem ismerjük fel, segítenek a bajon maguk, mert első szavaikkal elárulják maguk.

— Nagy meleg jár erre felé (kezdi az egyik.) . . . Minálunk eső is van, meg hűvösebb idő is jár.

Mi persze tüstént érdeklődünk ama szerencsés vidék iránt, emberünk pedig büszke szerénységgel adja meg a felvilágosítást:

— Mert mi erdélyiek lennénk . . .

Már a nők is szavazni akarnak!

— augusztus 13.

Szerencsétlen Kristóffy, talán maga se hitte volna, hogy az általános választói jogról szólnak eresztett nyilatkozata olyan nagy hullámokat fog verni. Pedig akár hitte, akár nem, — mégis úgy történt. Először a szociáldemokratákat mozgatta meg vele. Lett belőle sok népgyűlés, melyeken nem jelentéktelenebb kiáltások hallatszottak, mint: *éljen a forradalom!* A szociáldemokraták példáját pedig siettek követni a nők is, akiknek vérmesebb elemei sohasem szünnék meg küzdeni a teljes egyenjogúsításért.

Hát mit szólnak ehhez a dologhoz, kedves barátom? Tulajdonképen nem is új keletű az egész, hisz a választói jog kiterjesztése a nőkre már régóta benne van a programban. Mégis érdemes a dologgal foglalkozni, mert nyíltan — tudtom szerint —

ahol tüstént átöltözve a hálószoba felől közeledtem a rettenetes vendéghez, aki ugyancsak jó étvágygyal fogyasztotta a tejet, hogy szinte megkivántam tőle.

— Csókolom kezeit naecseságos urfi, kérem, ugyi eljöttem! Ezzel fogadott a fickó, amint meglátott.

— Bár ne jöttél volna gondoltam, de azután barátságos képe egészen kiengeesztelt.

Városi péklegény a fiú, aki falukra megy kosarával és ott árulja a zsemléket. En is is ilyen útjában találkoztam vele s kutyámnak vettem tőle egy pár zsemlet, amit előbb vízben kellett áztatnom, hogy kutyám fogainak épségét biztosítsam. Akkor megígértem a kissé hibás elméjű fiúnak, hogy ezután, ha találkozunk mindig veszek tőle zsemlet. Így keresett most is meg és mint később megtudtam, este ért hozzánk, s hogy otthon nem voltam, mig várt, elaludt.

— Hát van-e még a portékából — szóltam hozzá.

— Van instálom!

— Ide az egészszel!

Azzal előszedett 5-6 száraz zsemlyét, aminek kétszeres árát fizettem ki.

De a történetekről hallgatok rémitően . . .

Sarkady István.

most először lép sorompóba a gyengébb nem a politikai jog gyakorolhatása érdekében.

A nőemancipáció hívei bizonyára nem ijednek meg ezen követeléstől. Ha már egyszer azt az elvet hirdetik, hogy a nőnek a férfival minden tekintetben egyenlő jogokat kell élvezni, miért lenne éppen a szavazati jog kivétel.

Bezzeg másképp gondolkoznak azonban azok, akiknek a nők egyenjogósítása nem tartozik a legkedvesebb eszméik közé; akik azt a nézetet vallják, hogy a gyermek, a konyha és varrósztal mellett van a helye a nőnek — nem pedig ott, ahol a férfinak.

Bizonyos fokig elvégre mind a két iránynak megvan a maga jogosultsága, de mint mindenben úgy az emancipáció kérdésében is leghelyesebb az „aurea mediocritas“ ez aranyközép út. Ez az arany középut pedig — legalább mostani felfogás szerint még — az, hogy a szavazati jognak a nőkre való kiterjesztése kissé mégis csak sok volna már a jóból. Hiszen ne tagadjuk, már most is van befolyásuk a nőeknek a politikára. A befentesek bizonyára sok esetről számolhatnának be, melyben döntő szerep jutott valamely nő közbelépésének. De talán nem is kell felmászni a magasabb körökbe. A mindennapi élet nem egy példát nyújt arra, hogy a nő milyen hatással tud lenni a férfira, a férfinak minden lépésére, még a politikájára is. Csak az kellene tehát még, hogy a nőnek legyen választói joguk, akkor már egész nyíltan ők vezetnék az egész világot. Hisz a függönyök mögött talán már most is ők — az urak.

Mig tehát egyrészt könnyelmű mosolyt kelt a nők mozgalmának követelése, másrészt örömmel kell fogadnunk. Örömmel kell fogadnunk ezért, mert a nők érdeklődésére következtethetünk belőle az ország ügyei iránt. Ha pedig hazánk ezer éves dicső történetébe pillantva, meggyőződünk arról, hogy milyen hasznos és kiváló szolgálatokat tettek már a nők a magyar hazának, milyen lelkesedést tanúsítottak a nemzeti ügy iránt, akkor nem is riadhatunk annyira vissza a nők részvételétől közéletünkben — abban a reményben, hogy híveket nyernénk bennük a nemzeti eszménél.

— **Vasárnapi Istentiszteletek.** A vasárnapi istentiszteletek sorrendje a következő: Nagytemplomban: Varga Béla segéd-tanár. Kistemplomban: Adorján István. Kossuth-utcai templomban: Szarka Boldizsár. Ispolytemplomban: Miszti Mihály.

A római kath. templomban (pünköst után a IX. vasárnapon) Reggel 6 órakor miséznek: Szabó István 7 órakor: Toronyi István esp. a 8 órai szent misét egyik kegyesrendi tanár mondja 9 órakor ünnepélyes végez dr. Wolafja Nándor v. püspök, prépost, plébános segédlettel, nagymise után Szabó István prédikál; fél 11 kor dr. Wolafka püspök a bérmandókat tanítja; Nyári Ignác fél 12 kor miséznek: Kampell József, Délután 3-kor Iyánia utánna Rózsafüzér; 4 órakor dr. Wolafka Nándor püspök a bérmandókat tanítja.

Az ágost. hitv. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segéd lelkész végzi.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet; délután 3 órakor vecsernye; 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— **Áthelyezés.** Pelzer Zsigmond budapesti m. kir. dohany beváltó hivati kezelő, a minőségben városunkba lett áthelyezve. Úgyes, tapasztalt ember Pelzer, régi ismeretségénél fogva kedvelt tagja lesz társadalmunknak.

— **A város rendkívüli közgyűlése.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága e

hó 22 én rendkívüli közgyűlést fog tartani. Ezen a közgyűlésen a sürgőssé vált ügyekben hoznak határozatokat. A tárgysorozatot a polgármester most állítja össze, a melyen a többek között a Fejérváry kormány „intő szózata“ is szerepel. Természetes, hogy a „böles“ tanácsok felett napirendre tér a törvényhatóság. Tárgyalni fogja ezenkívül a közgyűlés a tártörvényhatóságok átiratát s a jog és pénzügyi bizottság által leírt ügydarabokat.

— **Orvosi körökből** Dr. Szotyori Nagy Kálmán utazásából haza érkezett és mai napon orvosi gyakorlatát ismét meg kezdette.

— **Diszes esküvő.** Dr. Thót László, az igazságügyi miniszteriumba beosztott törvényszéki jegyző tegnap esküdött örök hűséget Eckensberger Pelágia kisasszonynak, Eckensberger György m. k. honvédhuzárvezredes és neje, bonyhádi Perczel Ágota urasszony nagymüveltségű, bájos és kedves leányának. — A polgári esketés délelőtt ment végbe; ezt a szülői háznál a legszükebb körü családi ebéd követte. Az egyházi esküvői szertartást a r. k. templomban Körössy Endre sz. somlyói plébános, a vőlegény unokabátyja végezte, mely után az ifjú pár és kísérete egyenesen a vasúthoz hajtottak, s az ifjú pár a délutáni vonattal budapesti otthonukba utazott. Az állomásnál a III. honvédhuzárvezred tisztikara, élén Nagy Géza ezredessel, óriási csokorral lepte meg az új menyecskét. A sirig tartó boldogság kísérelje a tiszta szerelem e szép frigyét!

— **Szocialisták gyűlése.** A debreceni újjászervezett szocialisták népgyűlés engedélyezésére kértek engedélyt Kovács József polgármestertől. A polgármester a népgyűlést engedélyezte a Hatvan-utca végén. A népgyűlésen a szocialisták a politikai helyzetet és az aktuálissá vált általános választói jogot tüzték ki napirendre.

— **Harminc éves találkozó.** Érdekes találkozóznak lesz színhelye a debreceni ev. ref. főgymnázium szeptember ötödikén. Azok a ma már tisztos állásban működő férfiak, akik 1875. július hónapjában a debreceni ev. főgymnáziumnál tették le sikerrel érettségi vizsgálatukat, harminc évi találkozóra gyűlnek egybe. Az érdekes találkozásnak előkészítő bizottsága nevében Erdős József a következő felhívást bocsájtotta ki: „Kedves Barátunk! Harminc éves találkozásunk programját, a hozzák érkezett értesítések figyelembe vételével, véglegesen a következő renddel állapítjuk meg: Folyó évi szeptember ötödik (5) napján 1. reggeli nyolc (8) órakor gyülekezés a kollégium diszteremében; 2. reggeli kilenc (9) órakor istentisztelet az oratoriumban, ahol imádkozik Erdős József. 3. Istentisztelet után a diszteremben a) az egybesereglett pályatársakat üdvözlő Oláh Károly; b) az üdvözlésre válaszol Varga Lajos. c) A találkozó életviszonyairól kölcsönös értesülés és az elhunytakról való megemlékezés. (d) Indítványok e) Életben levő volt tanáraink üdvözlése. 4. Közébed télkét (1½) órakor. Midőn ezt veled közölni szerencsénk van, egyszersmin bizalommal és szeretettel kérünk, hogy folyó évi szeptember ötödik napján leendő harminc éves pályatársi találkozásunkon — lehetőség szerint — családod tagjaival együtt megjelenni szíveskedjél.

— **Zilahi nem épít új páholyokat.** Részletesen ismertettük annak idején azt a tervet, amelyet Zilahi Gyula szinigazgató nyújtott be a diákhelynek páholyokká való átalakítása iránt a városi tanácshoz. Bár a tanácsnak semmi kifogása nem volt a terv keresztülvitele ellen, Zilahi most mégis meg-

gondolta a dolgot és nem csináltat páholyokat a diákhelyen, marad minden a régi.

— **A kórház szénszükséglete.** A debreceni köz-kórház szénszükségletére nézve pályázatot hirdettek. A kórházi bizottság tegnap ült össze, hogy a beérkezett ajánlatok felett döntsön. A pályázatra 3 ajánlat érkezett mindössze Ezek között a Salamon és Tsa cég is, a mely jelzi, hogy a város kívánságára magyar szenet is szállíthat. A bizottság azonban végleges határozatot nem hozott, ellenben kimondta, hogy a Salamon céget megkeresi, vajjon hajlandó-e egy évi próbára szerződés kötni magyar szén szállítására. Ha beválnék a hazai szén, úgy jövőre hosszabb időre is megköti a szerződést.

— **Kegyelem osztás a király születésnapján.** A prágai „Politik“ című ujság azt írja, hogy a király 75 ik születésnapja alkalmából a politikai és más foglyoknak általános amnesztiát ad, s e végből az igazságügyminiszterek úgy Magyarországon, mint Ausztriában leirtak az összes törvényszékekhez és fogházigazgatóságokhoz, hogy az elítéltekről küldjenek felérjesztést.

— **Engelék városából.** Örömmel tapasztaljuk, hogy a magyar bor kezd feltámadni mérgekeverők által okozott tetszhalálából. Borkiállítás lesz Erőmhályfalván, most pedig az Engel cég által megmételvezett Pécsi egyik kiváló hírlapjában, a „Pécsi Napló“ban olvassuk ezt a büszke kielenést:

„— Most, ma büszkén vallhatjuk baraink tisztaságát!“

Helyes, helyes! Tisztuljon meg minden, a mit meghamisítottak Magyarországon, legyen az erkölcs, vagy gyöngyöző borocskát!

— **Sidoli jubileuma.** Harminc évvel ezelőtt kezdte meg lovarművészi pályáját Sidoli Cézár igazgató s ugyanitt érte tegnap föllépésének harminc éves örömmünnepe. Ez alkalommal a cirkusz szépen megtelt, a közönség rokonszenves ovációkkal fogadta az igazgatót, szép mutatványait pompásan időmitott lovai-val. Nemzeti sziniszalagos cserkoszorut is nyújtottak át az ünnepeltnek. Igen változatos műsort élveztünk a jubilaris estén; az egyes számok közül különösen tetszetek még Petoletti, mint fehér lovas és szerpentintáncos, a csalóány paródia, a hármas-jockey sat. Itt egy kis baleset történt, a mennyiben az egyik nő-jockey a lóra való ugrás közben egyensúlyt veszített és a közönség közé esett. Csakhamar talpraugrott és folytatni mutatványait. Most értünk az est egyik legérdekesebb pontjához, a melyet a műsor ekként jelez: „Fogadás! Bemutatása a fogadás következőben 4 nap alatt idomított „Bob“ csödörnek, mely Vecsey Zoltán urnak tulajdona.“ Mellékesen mondván, a ki kiáltó másként hirdette a számot, a mennyiben „egy debreceni négy nap alatt idomított ur Bob-csödörét“ hirdette ki. Hát ezt a fogadást alaposan megnyerte, a ki a gyors idomítás sikerére fogadott, mert Bob szép, okos, tanulmányos paripa. Tudott taktusra mozogni, dobolni, akadályt ugrani sat. Egyszóval becsületére válik a gazdája loállományának. Sidoli még két napig marad itt. Ezalatt is ajánljuk a közönség partfogásába.

— **Záporosó.** Végre valahára megkönyörült rajtunk a Mindenható, mert a türehtlen hőség után megeredtek az egek esőtornái, tegnap több ízben esett, éjjeli 11 órá körül pedig kiadós záporosó zuhogott a szomszjas foldre. A cirkuszból hazavonuló közönség bőrig ázott ugyan, de azért nem panaszkodott senki, mert megérte a kis náthát az időjárás szerencsés változása. A Lőrincnap vásárra felgyülemlött közönség is örvendett a kincseket érő csöppeknek. Ez volt a szörnyű kánikulában képzelhető legbecesebb vásárnia.

— **Öngyilkos kereskedő segéd.** Tegnap délután öngyilkosság történt a Rákóczi-

utján. Egy Bartóczy József nevű 24 éves kereskedő segéd az életunt, a kinek a reménytelen szerelem vette el a kedvét az élettől Bartóczy Mogyoróssy János Rákóczi utcai fűszerkereskedőnél volt alkalmazásban. A fiatal ember egy leányba volt szerelmes, a ki azonban tudni nem akart felőle. Napok óta szórakozott volt és kelletlenül szólt mindenkihez. Tegnap délután ugy hat óra tájban a lakására ment, mely abban a házban van, ahol az üzlet. — A lakók néhány perc múlva lövés zaját hallották. Mikor a szobaajtáját feltépték, Bartóczit vérében fetrengve a földön találták. A golyót a szívének irányította, de az célt tévesztett. Az öngyilkos fiatal embert a kórházba szállították s ápolják, de életében az orvosok nem bíznak.

— **A király születésnapja.** Debrecen városa polgármestere közhírré teszi, hogy első Ferenc József apostoli királyunk Ó Felcséti születésének ez évi évfordulati napján, folyó 1905. évi augusztus hó 18 án, pénteken délelőtt a reformátusok nagytemplomában 8, a római kath. templomban 9 és az izraeliták imaházában (Deák Ferenc-utca) 10 órakor hálaadó istentiszteletet tartatnak. Gyülekezés a városháza nagytanácstermében reggeli 7 és fél órakor. Megjegyezzük, hogy a nagy hősekre való tekintettel nem szükséges az istentiszteleten diszmagyarban megjelenni. A fekete szalon ruha elégséges.

— **Halálozások.** A legutóbbi kimutatásunk óta a következő halálozásokat jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban: Szabó Irén ev. ref. 4 hó. Iván András ev. ref. 55 éves. Szóke Mihály ev. ref. 75 év. Lőrinci József ev. ref. 17 hó. Gori Pal rom. kath. 32 év. Kun Julianna ev. ref. 4 év. Kohn Emma izr. 14 év. Gerőci Sándor ev. ref. 12 hó. Korváth Róza rom. kath. 4 év. Bogdán Julianna rom. kath. 9 év. Kiss Vilma ev. ref. 18 hó. Kellenberger Gusztáv rom. kath. 22 év. Szabó Erzsébet ev. ref. 5 év. Sáska Ferenc ev. ref. 15 hó. Varga János ev. ref. 36 év. Horváth Bertalan ev. ref. 13 év. Gr. Nagy Margit ev. ref. 17 hó. Pincés Borbála ev. ref. 3 hó. Varga Zsuzsanna ev. ref. 7 hó. Faragó János ev. ref. 6 év. Lator Vilma ev. ref. 5 hó. Szabó Józsefné ág. hitv. evang. 83.

— **Késelő oláhok.** Kriszta István és Szabó Vaszilie a biharmegyei Fonác községből jöttek a debreceni vásárra, hogy kés, balta és sarló készítményeiket eladják. Az atyafiak a vásáron tegnap összekaptak s amugy oláhosan intézték el a felmerült differenciákat. Egyik is, másik is kést rántott s egymásba döföttek. Tán halál lett volna a késelés vége, ha a rendőrség közbe nem lép, hogy a felpezsdült véruket lehűtse.

— **Arany bika mulató.** Debrecen közönségének fejlett, jó ízlését nehéz kielégíteni és vegyes ember kell ahhoz, ki minden kívánságának eleget tegyen. Az Arany bika mulató új műsora oly szépen, izléselesen és változatosan van össze állítva, hogy az megféle minden óhajnak. Ének, tánc és látványosság szép változatban következik egymásután a műsorra. A néger nő dacára, hogy csunya fekete, mégis megnyeri minden nézőnek tetszését, mert táncá egyenesen csodás valódi tipikus néger tánc, aminőt itt Debrecenben eddig nem láttunk. H. Sobossy száma iránt naponta nagy az érdeklődés és a műsornak vonzó szemét képezi. Little Karabin nemzeti táncával gyönyörködte a közönséget, különösen orosz táncá tetszik. Leon Hortley nyujtó mutatványai szintén dicsérendők. Tegnap este ismét telt ház előtt folyt az előadás, dacára, hogy a közönségnek többfelé kínálkozott szórakozás. Ne u is esoda, mert az orfeum előadás oly szórakozást nyujt, mely megérdemli a támogatást.

— **Tűz a vasúti kocsifülkéjében.** Petrozsényből jelentik: A Petrozsényből Lupény felé délelőtt induló vonat harmadosz-

tályu fülkéjében felszált Szabó Mária berecki 16 éves cselédleány, aki 15 liter szeszt hozott magával egy üvegben. Az üveg véletlenül eltört, a szesz a szomszéd fülkébe is átfolyt. Gligor Tódor totti lakos az átfolyt szeszt tréfából meggyújtotta, mire az lángra lobbant, a láng átsapott a szomszédos fülkébe, lángborította egy asztalossegéd nejét, a kinek nevét eddig nem sikerült megállapítani. Az égő nő a robogó vonatról leugrott és teljesen elégett. Leugrott két sérült utas is, mire a vonat megállt és a többi utas is megrémülve ugrott le a vonatról, valamennyien megsérültek. Több kocsiporrá égett némsokára megérkezett a segélyvonat orvosokkal, kik a sérülteket beszállították Petrozsénybe. Gligor Tódor, aki a szeszt meggyújtotta, ijedében epileptikus rohamokat kapott. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak.

— **Eljegyzések.** Földházi Antal — Kosa Eszterrel, Vértés Weisz Ignácz — Kramer Máli, Incédi József — Tokai Julianna, Dobi Ferenc — Bacsai Mária, Szekeres György — Nagy Mária, Sárkány János — Pálffy Mária, Mezei Sándor — Erdős Zsuzsanna, Dr. Széll László Mór — Fausz Mária, Kisági Béla — Migner Róza.

— **Házasságok.** Legutóbbi kimutatásunk óta házasságot kötöttek: Dr. Tóth László — Eckenszberger Pelágia, Faragó Károly — Szalay Erzsébet.

— **Népesedés.** Az elmúlt héten született 31 fiu, 29 leány, összesen 60, ezzel szemben meghaltak 55-en, tehát természetes szaporodás 5. Hála Istennek!

— **Dosztojevszki özvegye.** Dosztojevszkinek, a nagy orosz naturalistának Pétervárott élő özvegyét a minap ott maglatozatta az oroszbarát Jenzen Alfréd, a ki most a következő érdekességeket mondja el: A 46 éves költő 1867-ben vette nőül Szibériában feleségét, aki akkor 20 éves volt. A költő halálával 1881-ben megszűnt házasságból egy hajadon és egy fiu él. Az utóbbi Krimben él, szenvedélyesen játszik a lóversenyeken és már a legnagyobb részét elvesztette annak a pénznek, amit anyja férje műveinek kiadására kapott. Szerencsére Dosztojevszki írásait szeretik és a költő barátja, a szintén író Mereskovszki most készül kiadni barátja művének nyolcadik kiadását. Az özvegy, Grigorjevna Anna összegyűjtött minden dolgot, ami férjéről megjelent és ezek a kéziratokkal együtt az özvegy halála után a moszkvai történelmi muzeum tulajdonába mennek át.

— **A szini akadémia.** Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 10., 11., 12-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 13-án tartatnak meg, d. u. 3 órától kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántak: a) Szinpadias csinós alak. b) Tiszta kiejtésű csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezéssel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a törvényes családi nevén irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal vagy hatásilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A felvétel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék két korona beiratási díjat s korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig két korona — beiratási díjat, azonkívül hatvan korona tandíjat, tartozik 2 részletben u. m. 30 koronát a felvételtkor

és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden főlvevő növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötszevénnyel aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi ut. 21. sz. II. em.) készséggel ad.

— **Öngyilkos zenész.** Ó. Budán a Szentlélek téren az éjjel egy fára felakasztotta magát Berkes Andor 55 éves zenész. Mire észrevették, meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Tettének okát nem tudják.

— **A Budapesti Ártista Egyesület** e hó 19-én délután 3 órakor a budapesti állatkert területén levő Beketow cirkuszban nagyarányú jótékonyeslu matiné rendez. Az ünnepélyen a Fővárosi Orfeum a Tolics Caprice, tíz kisebb varieté és négy nagy cirkusz legelőkelőbb tagjai fognak közreműkölni. Mindazt a humort, a melylyel ez a jókedvű bohémereg rendelkezik, ezen az ünnepélyen a közönség elé fogja vinni. Előkelő komikusok mint clownok és dummer Augustok lépnek a cirkusz peronjára. Az igazán fényesnek ígérkező műsor két legérdekesebb pontja a Sereminimust a cirkuszban is. A klubriáspárti lovon. Az előbbi a Fővárosi Orfeum az utóbbi a Follies Caprice tagjai adják elős az utóbbiban az összes szereplők lovon működnek közre. Szent István napjára a fővárosba ránduló közönségünknek ajánljuk a jótékonyeslu matinéval való megjelenést, mert bizonyára sokáig emlékezetes és kellemes szórakozást fog ott találni. Gyereket a Budapesti Ártista Egyesületnél (VI. O. utca 41) már most lehet rendelni.

— **A japán önértet.** Egy orosz lap a következő japánokat dicsőítő két történetet közli: A perzsa nagyvezér titkára nemrég Japánban járt és Tokióban lévén, tisztelettel a japán kormány tagjainál. Mikor két hónapi ott időzés után el akart utazni és bucsulátogatást tett Komura belügyminiszternél, perzsa szokás szerint egy értékes szőnyeget küldött ajándékba a miniszternek. Nem telt bele egy óra és a perzsa titkár legnagyobb meglepetésére visszahozták a miniszternek ajándékba küldött szőnyeget egy levélkísérettel melyben Komura szépen köszöni az ajándékot, de ki jelenti, hogy nem fogadja el, mert mint nagycsaládu és szegény ember nem viszonzhatja méltóképpen. — A másik történet, bárha a hőse csak egy gyümölcsárusszony, nemkülönbben lélekfőlemelő. A perzsa nagyvezér Tokió egyik terén egy kosár gyümölcsöt akart vásárolni egy gyümölcsárusszonytól. A nagyvezér egy aranyat adott az asszonynak, ez azonban visszaadta azzal, hogy nem tudja felváltani. — A nagyvezér erre újra odaadta az aranyat, most már azzal, hogy tartsa meg az egészet, az asszony azonban a legnagyobb felháborodással visszaadta az aranyat, azt mondván, hogy még nem annyira öreg, hogy ne tudná megkeresni életszükségleteit és alamizsnát fogadna el. S ha már majd többé nem lesz képes megkeresni kenyerét, gondoskodni fog az eltartásáról a fia, egy idegentől azonban nem enged magának semmit sem ajándékozni. Vajjon hány európai miniszter akada olyan, mint Komura, hogy az európai kofákról ne is beszéljünk?

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő kávéházban.

x **A valódi hirneves** Málnási Siculai székely gyógyforrás viz kapható Debrecenben. Vezérképviselő: Trigárszky Emil úrnők, főraktár: Komlóssy Lajosnál és kapható minden fűszerüzletben.

x Használja a híres Hajdusági pedrót Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszerű gyógyszerár.

— **Eladó harisnyakötő-gép.** Egy jó karban levő harisnyakötő-gép elutazás miatt sürgősen eladó. Értekezni lehet Arany János utca 5 szám.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Ravasz esetek.

Naszr-ed-din mókái.

Naszr-ed-din mester a török nemzet egyik legnagyobb humoristája, a ki a 18. században élt. A mester örökösön barangolt. Városról városra járt és mesélt a népeknek. A törökök közt alig van ember, a ki ne hallotta volna híret a bölcs embernek. A törököknél a mester mókái képezik a műveltség fokmérőjét. A ki Naszredinről mennél több adomát tud elmesélni, azt feltétlenül iskolázott embernek tartjuk.

Az Isten.

— Mester oh mondd, kérdezték, — hogy ismered meg a Mindenhatót?

— A tetteiből. Amióta magamat ismerem, ismerem őt is. És ha őt nem a tetteiből ismerném, akkor egyszer — talán egész véletlenül is — az történnék a mit az emberek akarnak.

A mester egy éjszaka fel és alá szalagált az utcán egyik sarkon találkozott a rendőrbiztossal.

— Mit járkálsz itt ilyen későn — rivalt rá a hatóság embere.

— Uram, — szóit a mester — két szememből kiszökött az álm és azt keresem.

A mesternek volt egy kedves számar, a mely egy napon eltűnt az istállóból. A kedvelt állat helyett egy másikat vásárolt, de erről nem szólt a szomszédainak.

Egy napon megszólították:

— Mester hol a számarad?

— Oh, sajnos nincsec meg.

Az új számár elbődült az istállóban, a mire a szomszédok megjegyezték:

— Oh, mester, hiszen számár hangokat hallunk.

— Enyje, enyje barátaim, hát a számarnak többet hisztek mint nekem?

— Mester — szóltak egyszer hozzá — mézze egy liba.

— Miközöm hozzá.

— Ámde maga felé szalad.

— Mi közöd hozzá.

A mester egy napon a szultán kertjébe tévedt. A veteményes dolgokat engedelem nélkül huzta ki a földből és megtöltötte a zsákját. A főkertész észrevette őt s hozzá lépett:

— Mit keresel itt öreg, szólt hozzá.

— Már mint én? Hát kérlek valami nagy szél vetett ide. Előbb jól megforgatott a levegőben aztán ledobott.

— Hát azt ki tépte ki, a mi a kezébe van?

— No de kérlek, csak nem gondolod, hogy én? Mikor a szél ide oda dobált meg ragadtam a növényeket, de miután én erősebb voltam, hát a kezembe maradtak.

— Furcsa? Hát ezt a zsákot ki rakta tele?

— Nézd már ember, biz ezt én se vettem észre. Tudod mit, csodálkozz te is, csodálkozni fogok én is.

A feleségével feküdt egyszer egyszobában. Éj fél után járhatott az idő, a mikor az asszony így szólt hozzá:

— Hallod-e, a jobb oldalon van a gyeritya, gyujtsd meg.

A mester nagyon álmos volt s ezért csak morogta:

— Szegény asszony...

a sötétben honnan tudom hol a jobb, vagy a haloldal?

Sokan ezt mondták neki:

— Hallod-e mester, a feleséged furesa asszony lehet. Minden házba be be téved.

Ő pedig szólt:

— Mi furesaság henne? Hozzám is ugy tévedt be!

TAVIRATOK.

Az angol király látogatása.

Ischl, aug. 12. Edward angol király látogatására nagyban folynak az előkészületek. Az angol király kedden érkezik Ischlbe és az Elisabeth szállóban most rendezik be a lakosztályát.

Erdőégés.

Petrozsény, augusztus 12. Romániában, közvetlenül a határ szélén 10,000 hold erdő lángokban áll. A Polacsek cég is érdekelve van, miután onnan szállított fát.

A békekötés.

Páris, augusztus 12. A Petit Parisien jelenti New Castleből: Witte kijelentette, hogy a japán békefeltételek alapját képezhetik a további tárgyalásoknak, de hogy a japánok komolyan kívánják-e a békét, az majd csak akkor tűnik ki, ha az orosz választ közölték Komurával. A Matin jelenti Portsmouthból: Witte kijelentette, hogy őt a japán békefeltételek nem lepték meg. Nem hiszi azonban, hogy portsmouthi tartózkodása hosszabbra nyulnék, mint eredetileg hitte. Hir szerint Oroszország vonakodik a semleges kikötőkben internált hadihajóit kiadni és tengeri hatalmát a szélső Keleten korlátoztatni.

Egy hadtestparancsnok halála.

Zágráb, aug. 12. Matevek báró, most kinevezett hadtestparancsnok a napokban Nisko, galiciai faluba vadászatra utazott, a hol hirtelen meghalt.

Az oroszországi helyzet.

Pétervár, augusztus 12. A hivatalos lap jelenti, hogy a népképviselőknek a törvényjavaslatok előkészítésén és kidolgozásán való részvételére vonatkozó tervezetet, a melyet augusztus 1. éltől 6. ig a cár elnöklése alatt folytatott tanácskozásokon tárgyaltak, a cár kivánságához képest megváltoztatva, az általa kívánt formában jóváhagyás végett elébe fogják terjeszteni.

Helsingfors, augusztus 12. Kramorenko csendőrhadnagy gyilkosát Pétervárra szállították át.

Gombamérgezés.

Nagykanizsa, aug. 12. Heisler Jakab idevaló tekintélyes kereskedő neje és unokája ma gombát ettek. A gomba mérges volt s a szerencsétleneket megölte. A család többi tagjai is életveszélyben vannak.

Egy dohánygyár pusztulása.

Madrid, augusztus 12. Az éjjel 11 óra körül kigyuladt az itteni dohánygyár. A tüzet a kéményből kiszálló szikrák okozták. A tűz színhelyén a belügyminiszter is megjelent. A városi gőzfecskendő szétrobbant abban a pillanatban, a mikor a veszedelem színhelyére ért. A mentési munkálatokat rendkívül megnehezítette a heves szél. Eddig nem konstatálják, hogy emberéletben...

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 12.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv csökély. Bágyadt irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba 10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyébb gabonanemek közül tengeri tartott, rozs 5-10 fillérrel olcsóbb a többi nyugodt. Idő: szép.

Buzaktóberre	16.06-08.
" áprilisre	16.56-58.
Rosk októberre	13.06-08.
" áprilisra	13.54-56.
Zab októberre	12.10-12.
" áprilisra	12.56-58.
Tengeri augusztusra	00
" szeptemberre	00
" májusra	13.04-06.
Repce augusztusra	24.30-50.

Törvénytörök.

§ Itélet a Murri pörben. Végre ítéletre került a sor a hónapokig tartott izgalmas Murri pörben. Az esküdtek enyhítő körülmények megállapítása mellett az összes vádlottakat vétkeseknek mondták ki. A verdikt alapján Murri Tulliot és Naldi doktort 30-30 évi börtönre, Bonetti Rózáat hét évi börtönre Secchi doktort tíz évi és Linda grófnőt, a megölt Bonmartini nejét szintén tíz évi börtönre ítélték. Murri Tulliot és Naldi doktort ezenkívül még további tíz évre rendőri felügyelet alá helyezték. A perköltségeket a vádlottak tartoznak viselni.

§ Jövöheti bünygyi szüneti tanács. 1905. Augusztus hó 14. én hétfőn felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásai vétségi és kihágási ügyekben. Augusztus hó 16. án szerdán főtárgyalások: Nagy Lajos ellen nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétségéért, Fenes Lajos ellen súlyos testisértés büntetéseért, Pálinkás Ferenc ellen hatóság elleni erőszak büntetése, Gavalér (Bokor) Juliánna ellen lopás büntetése. — Augusztus hó 17. én esütörtökön vádtanácsi ügy, ugyanaznap délután esküdtek ki-sorsolása a III. ik évnegyedre. — Augusztus hó 18. án pénteken főtárgyalások: Riszim Firam s társa ellen királlysértés vétsége, Filip Viktor ellen királlysértés vétsége, Balogh András s 2 társa ellen lopás büntetése, Varga János s társa ellen lopás büntetése.

Legjobb bajuszodró a híres DEBRECENI

„CIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nötte a bajuszt!

— 1 doboz ára 40 fillér. —

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Utolsó előtti nap.

Hétfőn augusztus 14-én visszavonhatatlanul utolsó előadás!

CIRCUS Sidoli Cäsar

a Vásártéren.

Ma Vasárnap augusztus 13-án este 8 órakor
Debrecenben.**2 nagy ünnepi előadás**

délután 4 órakor és este 8 órakor.

Délután 4 órakor, úgy felnőttek mint
gyermekek, fél árat fizetnek!Karzat 30 fillér, II. hely 60 fillér, I. hely
80 fillér, Zártszék 1 kor. 25 fillér, Pá-
holyütiés 1 korona 75 fillér.A délutáni műsor épen olyan dustartal-
mu és érdekes mint az esti.

Minden műsor 17 számot tartalmaz, ezek között:

Montho-Phoso A fehér lovak
a huszadik század rejtélye legújabb sport jelenet, világlátsí
efektussal.**Uj! Arcadii vár Uj!**keleti némajáték, 4 jelenetben, a circus összes sze-
mélyezete által 35 lóval, rendező és beosztotta: Renato
Pedoni, kir. olasz udvar balletmester.

két keleti ballet

Jegyek előre válthatók **BORSOS KATA**
üzletében. Városház épület.
Buffet a cirkusban.**Helyárok:** Páholy ülés 3 kor. 50 fill.
Zártszék (számozott) 2 kor
50 fill. I. hely 1 kor. 60 fillér. II. hely 1 k.
20 fill. Karzat 60 fill. — Gyermek 10 éven
alól, katonák őrmestertől lefelé csak hétköz-
napokon I. helyen 1 korona, II. helyen 60
fillér. karzaton 40 fillért fizetnek.

Hétfőn, augusztus 14-én este 8 órakor

köszönő- és bucsu-előadás,

egyszersmínt

jutalomjátéka **SMEELE** parancs-
nok **LEWIES** kapitán eredeti trans-
val-buroknak. Pazar műsor.**„Hollandi gyomorcsépppek“**a legkitünőbb háziszor minden-
nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél,
emésztési zavaroknál.Használati utasítás mellékelve min-
den üveghez.Kéznél tartása kiválóan ajánlható
oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni
mennek vagy akik tanyákon vagy
kis faluban tartózkodnak, hol baj
esetén orvosi segítséghez azonnal nem
juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

NYAVAJA TÖRÉS!Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szen-
red, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható
szabad. „Mattyu gyógyszerár“ által **Majna-Frankfurt****Hydraulikus sajtók**Arany érem
Szeged 1899Arany érem
Budapest 1899Arany érem
Pozsony 1902hydraulikus
sajtóért.szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára,
kitölthető kosárral vagy 1 kosárral.Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézihajtásra Herculesnyomó-szerkezettel fagy-
vastányérral. Gyümölcs- ésszőlő-örloket,
bogyózógépeket
Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mintekülönlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II.1

különlegességi gyár gyümölcstértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

„Ursus“a legtekélyesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott
borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehetőle, a must vasrészekkel nem érint-
kezik s így a bor megfeketedése
kizárva. Legmagasabb nyomké-
pesség. Hóni gyarmány.Budweisz-i és honi gyártmá-
nyu porcellán, valamint meidin-
ger köpeny és öntöttvaskályhák,
minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu konyhák.Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüve-
lyek. Lőpor áruda Ujdonság! **Browning** rendszerű is-
méltó fegyver 1904. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20—27.

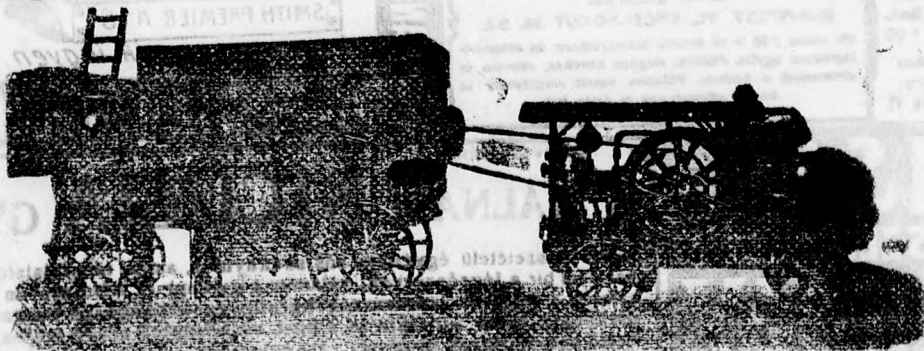
„M A Y E R“ gépgyárvas- és fémöntőde részvénytársaság **SZOMBATHELY.**
Raktár: Budapest, V. Lipót-körút 15 szám.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitünő szerkezetű Benzin- és szívó-gázmotorokat 1—50
lóerőig.**Benzin-motoros cséplőkészletek**

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

MalomépítészetiUj hengerek minden e szakmába vágó gépek gyártása
műalmi berendezések.**Különlegesség**Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. kir. víznyomáse
borsajtók.**Osborne D. M.-féle**világhírű amerika arató és kaszáló gépek magyaror-
szág kizárólagos képviselősege.Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. * Kívánatra ingyen és bér-
mentve külön kölcsönvetést ingyen.

Láhne-féle tan- és nevelő-intézet :: Sopron.

Elemi iskolával, 8 osztályu nyilvános főgimnáziummal és realiskolával.

Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelet. Növendékek rendre és ön álló munkássága szoktattatnak. Új növendékek már augusztus hónapban is felvétetnek. Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál az igazgatóság.

Donogán és Somossy DEBRECEN, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt rendkívül leszállított áron árusítunk

Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon Etamine, és Batistokat.

Bacher Rudolf

kizárólagos szabadalmazott ekegyár.

Melichár Ferenc

kizárólagos szabadalm. — vetőgép-gyar.

Ajánlja Sack rendszerű eredeti Bächer ekéit elpusztíthatatlan acélfejekkel. — Melichár páros soru „Unicum Drill“ servetőgépeit szabadalmazott kikötő készülékkel, répavápoit, szecska-vágóit, járgányait és egyéb gazdasági gépeit.

Kizárólagos képviselőlet és gyári raktár:

Rámer Sándornál

Piac-utca 26 szám. Főtrafik-udvar.

Ugyanott teljesen kijavított, használt vetőgépek, melyek az év folyamán Unicum Drill gépein eladásánál több helyről cserébe vétettek, a legolcsóbb árban és a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett kaphatók.

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottági Pontosság!

MINDEN NŐLGY ELŐNYE

szépség és a melletti mély szelvényen és elegánsan ruházott. Haját érdekében bőre ezért döntő szerepet játszik a hajfestésnél. **WIENER MODEN UNION** Bécs, L. Schottengasse 10.

KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.

Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3.75 kor. Nagy üveg 6 kor. — Kapható gyógyszárakban. Postai küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mátyás-ter.

Császárfürdő Elsőrangú kén-savas hévízű gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb kádok és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uzodákkal, kád-, kád-, villamos víz-, árszárvány- és szappanfűzőkkel.

téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.** 200 kényelmes lakosztályával. A legszelebb kezelés. Prospektus kiváratásigényes és bérmentes.

SZIMON ISTVAN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ

ŐS-BORSZESZ

MINDENÜTT KAPHATÓ

Szőnyegek takarók függönyök. Bátoriszóvetek csipkefüggönyök. Szőnyeg-ház **S. SCHEIN** os. és k. udv. száma. WIEN, L. Beiermarkt 12. Dústartalmu képek **ARJEGYZÉK** ingyen és bérmentesen.

Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL

PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszelebb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

HOTEL PARIS SZÁLLODA SIMON PÁL BUDAPEST, VI., VACZI-KÖRÚT 23. SZ. 100 szoba, 250 szék. Legjobb szolgálatot és világszerte legkényelmesebb ételt. Étkező, elegáns kávéház, dohányzó, színház, a lakások. Világszerte legkényelmesebb és legolcsóbb szállás. Vízvezeték és hajó lift.

SMITH PREMIER képviselők kereszteinél. **SMITH PREMIER N°5** képes arjegyzék ingyen. **VILÁG LEGJOBB ÍRÓGÉPE.**

BALASSA FÉLE UGORKATE Pattanás, kiütés, szepő, májfolt, sötét ráncok is eltűnnek az arcáról a valódi angol használatával. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1-20, K. Főzetkúldési hely: **BALASSA KORNÉL** Gyógyszertár Budapest-Erzsébetfalva.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvényeseké. Budapest, O-utca 42, 44 (szaját ház), 45, 46, és Uj-utca 43. Katzer szörmeárú az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSEJE NAGY 1000.000 VÁSÁROLJON KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY-TÁRSASÁG BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 10.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélszatórna hurutos bántalmánál, ugyancsak a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmánál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atoniájára és a hasi vérbőségéből eredő májbajok ellen. A „Siculia“-forrás helyi használatának furdéssal való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek izladmáynál. A tüdőgümőkór kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvélyes nyirkmirigy dagadatok ellen jó sikerrel alkalmazható. Célzerű segédeszköz képez az elhízás és idült készvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használatosságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére. Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Pálgyes, egyetemi tanár, főrendbírói tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb. Székfűző a készítő teledozos „SICULIA“ természetes szénasavat sűrítő gyár. 1. MÁLNÁSFÖRDŐN Háromszék. Cím: SICULIA, Málnásfürdő. Főraktár Budapest: IV., Muzena-körút 7., és minden nagyobb városban. Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy szab. Árpád RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban bevált **MAGYAR KÖRZŐ** MINDENÜTT KAPHATÓ